

ut eum non ejusdem modo operis aucto-
ribus, sed omnibus poetis præfer-
re non dubitent. Ego quantum ab illis,
tantum ab Horatio dissentio, qui Lu-
cilium fluere lutulentum, & esse ali-
quid, quod tollere possis, putat. Mul-
to est tertiior, ac purus magis Horati-
us, & ad notandos hominum mores
præcipiuus.

De iisdem auctor libri *De causis
corruptæ eloquentiæ.*

SED vobis utique versantur ante
oculos, qui Lucilium pro Horatio,
& Lucretium pro Virgilio legunt.

Idem de Auctore.

EXigitur enim jam ab oratore etiam
poeticus decor: non Attii, aut
Pacuvii veterno inquinatus, sed ex
Horatii, & Virgilii, & Luçani sacra-
rio prolatus.

Q. HO-

Q. HORATII

F L A C C I

C A R M I N U M

L I B E R I

O D E I.

Alios aliis rebus duci: se lyricorum VERSIUM
studio teneri.

Mæcenas atavis edite regibus,
O & præsidium, & dulce decus meum.
Sunt, quos curriculo pulverem Olympicum.
Collegisse juvat, metaque fervidis
Evitata rotis, palmaque nobilis
Terrarum dominos elevit ad Deos.
Hunc, si mobilium turba Quiricum
Certat tergemini tollere honoribus:
Illum, si proprio condidit horreo
Quicquid de Libycis verritur areis,
Gaudentem patris findere sarculo
Agros, Attalicis conditionibus
Nunquam dimoveas, ut trabe Cypria
Myrtorum pavidus nauta secer mare.
Loctantem Icarii fluctibus Africum
Mercator metuens, otium, & oppidi
Laudat rura spic: mox reficit rateis
Quassas, indecibilis pauperiem pati.
Est qui nec veteris pocula Massici,
Nec partem solidio demare de die

Sper-

CARMINUM

Spernit, nunc viridi membra sub arbuto
 Stratus, nunc ad aquæ lene caput sacrae.
 Muitos casera juvant, & liquo tubæ
 Permixtus sonitus, bellaque matribus
 Detestata. Manet sub Jove frigidæ
 Venator, teneræ conjugis immemor:
 Seu visa est cæcilius cerva fidelibus,
 Seu rupit tereteis Marsus aper plagas.
 Me doctarum hederæ præmia frontium
 Dis miscent superis; me gelidum nemus,
 Nympharumque leves cum Satyris chorii
 Scernunt populo: si neque tibias
 Euterpe cohibet, nec Polyhymnia,
 Lesboum refugit tendere barbiton.
 Quod si me Lyricis vatibus inseres,
 Sublimi feriam sidera vertice.

AD AUGUSTUM CÆSAREM.

ODE II.

Deos omnes iratos esse Romanis ob Casaris eadem: unam
 imperii spem in Augusto constitutam.

JAM satis terris nivis, atque diræ
 Grandinis misit pater & rubente
 Dextera sacras jaculatus arceis
 Terruit Urbem:

Terruit genteis, grave ne rediret
 Saculum Pyrrhæ, nova monstra questæ,
 Omne cum Proteus pecus egit altos
 Visere monteis:

Piscium & summa genus hæsit ulmo,
 Nota qua sedes fuerat columbis;
 Et superjecto pavida natarunt
 Æquore damæ.

LIBER I.

Vidimus flavum Tiberim, retortis
 Litore Etrusco violenter undis,
 Ire dejectum monumenta regis,
 Templaque Vesta:

Ilix dum se nimium querenti
 Jactat ultorem, vagus, & sinistra
 Labitur ripa, Jove non probante, u-
 xorius amnis.

Audiet, civis acnisse ferrum,
 Quo graves Persæ melius perirent.

Audiet pugnas, vitio parentum
 Rara juvenus.

Quem vocet Divum populus, ruentis
 Imperi rebus? prece qua fatigent
 Virgines sanctæ minus audientem

Carmina Vestam:

Cui dabit parteis scelus expandi
 Jupiter? tandem venias precamur,
 Nube candenteis humeros amictus

Augur Apollo:
 Sive tu mavis Erycina ridens,
 Quam jocus circumvolat, & Cupido,
 Sive neglectum genus, & nepotes

Respicis auctor,
 Hen nimis longo satiate iudos:
 Quem juvat clamor, galeæque levas,
 Acer & Marsi peditis cruentum

Vultus in hostem.

Sive mutata juvenem figura,
 Ales in terris imitari, almæ
 Filius Majæ, patiens vocari

Cæsaris ultor:

Seru in celum redeas, diuque
 Latus intersis populo Quitini:

CARMINUM

Neve te nostris vitiis iniquum

Ocyra aura

Tollat : hic magnos potius triumphos,

Hic ames dici pater , atque princeps,

Neu sinas Medos equitare insultos,

Te duce , Cæsar.

IN VIRGILIJM ATHENAS PROFICISCENTEM.

ODE III.

*Secundam ei navigationem precatur : deinde occasionem
natus , hominum audaciam detestatur.*

SIC te Diva potens Cypri,
Sic fratres Hellenz , lucida sidera,

Ventorumque regat pater ,

Obstrictis aliis , præter Iapyga:

Navis , qua tibi creditum

Debes Virgilium , finibus Atticis

Reddas incolumen , precor ,

Et serves animæ dimidium meæ .

Illi robur , & æs triplex

Circa pectus erat , qui fragilem truci

Commisit pelago ratem .

Primus , nec timuit præcipitem Africum

Decertantem Aquilonibus ,

Nec tristeis Hyadas , nec rabiem Noti:

Quo non arbiter Adris

Major , tollere seu ponere vult freta.

Quem mortis timuit gradum ,

Qui siccis oculis monstra natantia ,

Qui videt mare turgidum , &

Infameis scopulos Acreceraunia?

Nequicquam Deus abscidit

Pru-

LIBER II.

Prudens Oceano dissociabiles

Terras : si tamen impia

Non tangenda rates transiliunt vada.

Audax omnia perpeti

Gens humana ruit per vetitum nefas.

Audax laperi genus

Ignem fraude mala gentibus intulit.

Post ignem ætheria domo

Subductum , macies & nova febrium

Terris incubuit cohors:

Semotique prius tarda necessitas

Lethi corripuit gradum.

Expertus vacuum Dedalus aera

Pennis non homini datis.

Perrupit Acheronta Herculeus labor.

Nil mortalibus ardu' est.

Cælum ipsum peritus stultitia neque

Per nostrum patimur scelus

Iracunda Jovem ponere fulmina.

AD L. SEXTIUM CONSULAREM.

ODE IV.

Adventu veris , & communī moriendi conditōne proposita , bortatur ad voluptates.

SOlvitur acris , hiems grata vice veris , & Favonii
Trahuntque siccas machinae carinas.

At neque iam stabulis gaudet pecus , aut arator igni :

Nec prata canis alblicant pruinis.

Jam Cytherea choros dicit Venus , imminente Luna ,

Junæque Nymphis Gratæ decentes

Alterno terram quatuum pede dum graveis Cyclopum

Vulcanus ardens visit officinas.

Nunc

C A R M I N U M

Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto
Aut flore , terra quem ferunt soluta.
Nunc & in umbrosis Fauno decet immolare lucis,
Seu poscat agnam , sive malit hædum.
Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumque turres. O beate Sexti,
Vita summa brevis spem nos vetat inchoare longam.
Jam te pemet nox , fabulaque Manes,
Et domus exilis Plutonia : quo simul meatis,
Nec regna vini sortiere talis;
Nec tenerum Lyciadum mirabere , quo calet juventus
Nunc omnis , & mox virgines tepebant.

A D P Y R R H A M .

O D E V.

Miseros esse , qui illius amore teneantur , se ex eo ,
tanquam è naufragio evanasse.
Quis multa gracilis te puer in rosa
Perfusus liquidis urget odoribus
Grato , Pyrrha , sub antro;

Cui flavam religas comam
Simplex munditus è heu , quoties fidem ,
Mutatosque deos flebit , & aspera
Nigris æqua ventis
Emirabitur insolens:
Qui nunc te fruitor credulus aurea ,
Qui semper vacuam , semper amabilem
Sperat , nescius aure
Fallacis. Miseri , quibus
Intentata nites! Me tabula sacer
Votiva paries indicat , uidea
Suspendisse potenti
Vestimenta maris deo.

AD

L I B R E R I A

A D V I S P A N I U M A G R I P P A M .

O D E VI.

Velle ab eo gesta à Vario cantatum irè : se convivis tan-

tum , & amoribus describendis aptum esse.

Scriberis Vario fortis , & hostium
Victor , Mæoni carminis alite,

Qua rem cumque ferox , navibus , aut equis ,
Miles te duce gesserit.

Nos , Agrippa , neque hac dicere , nec gravem

Pelidz stomachum cedere nescii ,

Nec cursus duplicitis per mare Ulyssci ,

Nec sèvam Pelopis domum

Conanur , tenues grandia : dum pudor ,

Imbellisque lyra musa potens verat

Laudes egregii Cæsaris , & tuas

Culpa deterere ingenii

Quis Martem tunica testum adamantina

Digne scripsiter ? aut pulvere Troico

Nigrum Merionem : aut ope Palladis

Tybidem superis parem :

Nos convivia , nos prælia virginom

Strictis in juvenes unguibus acrim

Cantamus vacui , sive quid urimur ,

Non præter solitum loves.

A D M U N A T I U M P L A N C U M C O N S U L A R E M .

O D E VII.

' Alias aliis : sibi Tiburtinam regionem placere. Coborta-

tio ad voluptates.

LAudabant ali claram Rhodon , aut Mitylenem:

Aut Ephesum , bimarisve Corinthi

Mo-

CARMINUM

Mœnia , vel Baccho Thebas , vel Apolline Delphos
 Insignes , aut Thessala Tempe.
 Sunt , quibus unum opus est , intactæ Palladis arces
 Carmine perpetuo celebrare , &
 Undique decerpitam fronti præponere olivam.
 Plurimus in Junonis honorem ,
 Aptum dicet equis Argos , diteisque Mycenæ.
 Me neque tam patiens Lacedaemon ,
 Nec tam Larissæ percussit campus opimæ ,
 Quam domus Albuncæ resonantis ,
 Et præcepit Anio , ac Tiburni lucus , & uda
 Mobilibus pomaria rivis .
 Albus ut obscuro deterget nubilæ celo
 Sepe Notus , neque parturit imbrevis
 Perpetuos : sic tu sapiens finire memento .
 Tistitiam , vitæque labores
 Molli , Plance , mero : seu te fulgentia signis
 Castra tenent , seu densa tenebunt
 Tiburis umbra cui . Teucer Salamina , patremque
 Cum fugeret , tamen uda Lyæo .
 Tempora populea fertur vinxisse corona ,
 Sic tristeis afflatus amicos :
 Quo nos cumque feret melior fortuna parente ,
 Ibbimus , o soci ! comiteque
 Nisi desperandum . Teucroducte & auspice Teucro ,
 Certus enim promisit Apollonius nova
 Ambiguum tellure nova Salamina futuram .
 O fortes , pejoraque passi .
 Mecum sepe viri , nunc vino pellite curas ,
 Cras ingens iterabimus æquor .

LIBER I.

AD LYDIAM.

ODE VIII.

Obscure juventem quendam , quem Sybarim vocat , ne
 amore perdisum , & voluptatis collique-
 factum notat ,

Lydia , dic , per omnes
 Te deos oro : Sybarin eur properes amando
 Perdere ? cur apricum
 Oderis campum patiens pulveris , atque solis ?
 Cur neque militaris
 Inter æquales equitat , Gallica nec lupatis
 Temperat ora frenis ?
 Cur timet flavum Tiberim tangere ? cur olivum
 Sanguine viperino ?
 Cauclis vitat ? neque jam livida gestat armis
 Brachia , sepe disco ,
 Sepe trans finem jaculo nobilis expedito .
 Quid latet , ut marine
 Filium dicunt Thetidis sub lacrymosa Trojæ
 Funera , ne virilis
 Cultus in cædem , & Lycias proriperet catervas ?

AD THALIARCHUM.

ODE IX.

Hie me indulgendum voluptati .

V Ides , ut alta stet nive candidum
 Soracte , nec jam sustineant onus
 Silvæ laborantes , geluque
 Flumina constiterint acuto .

Dissolve frigus, ligna super foco
Large reponens; atque benignus
Deprone quadratum Sabina,
O Thaliarche, merum diota.
Permitte divis cetera; qui simul
Stravere ventos & quore fervido
Depraliantes, nec cupressi,
Nec veteres agitant orni.
Quid sit futurum cras, fuge querere: &
Quem sors dierum cuncte dabit lucro.
Appone: nec dulciss amores
Sperne puer, neque tu choreas.
Donec virent canities abest
Morosa, nunc & campus, & arce,
Lenesque sub noctem susurri
Composita repeatant hora:
Nunc & latens proditor intimo
Gratus, puer, risus ab angulo,
Pignusque drepum laceris,
Aut digito male pertinaci.

AD MERCURIUM,

ODE X.

Mercuri facunde, nepos Atlantis,
Qui feros cultus hominum recentum
Voce formasti catus, & decoræ
More palestra:
Te canam magni Jovis, & Deorum
Nuntium, curvæque lyra parentem,
Callidum, quicquid placuit, jocoso
Condere furto.
Te, boves olim nisi reddidisses

Per

Per dolum amotas, puerum minaci
Voce dum terret, viduus pharetra
Risit Apollo.
Quin & Atridas, due te, superbos
Ilio dives Priamus relicto,
Thessalosque igneis, & iniqua Troja.

Castera fessilis, tuque invictus
Tu pias latèt animas reponis
Sedibus, virgaque levem coerces
Aurea turbam, superis Deorum

Gratus, & imis, risulos, molli, cingi
Ad LEUCONOEN., tuque invictus

O D E XI.
Indulgendis voluptati, umissa futurorum curarum

TUNE quæsieris (scire nefas) quem mihi, quem
tibi
Finem Di dederint, Leuconoe: nec Babylonios sed
Tentaris numeros, ut melius, quicquid erit, patitur
Seu plureis hyemes, seu tribuit Jupiter ultimam,
Quæ nunc oppositis debilitatæ punicibus mare
Tyrrenum. Sapias, vina liques & spatio brevius
Spem longam reseres. Dum loquimur, fugeris invida
Estas: carpe diem, quam minimum credula posterio.

A D M A G U S T U M.

O D E XII.
Diis, herobus, virisque aliquot claris laudatis, postres
modo commendat Augustum, et illorum
Quem virtus, aut heros lyra, vel acri

Tibia sumes celebrare Clio.

Ba

Quem

CARMINUM

Quem Deum? cuius recinet jocosa
 Nomen imago,
 Aut in umbrosis Heliconis oris,
 Aut super Pindo, gelidove in Hæmo?
 Unde vocalem temere insecuræ
 Orpheæ silvæ,
 Arte materna rapidos morantem
 Fluminum lapsus, celereisque ventos,
 Blandum & auritas fidibus canoris
 Ducere querens.
 Quid prius dicam solitus parentum
 Laudibus? qui res hominum, ac Deorum,
 Qui mare, ac terras, variisque mundum
 Temperat horis.
 Unde nil majus generatur ipso:
 Nec viget quicquam simile, aut secundum:
 Proximos illi tamen occupavit
 Pallas honores. T
 Prælii audax neque te silebo,
 Liber & sevis inimica Virgo
 Bellius: nec te, metuende certa
 Phœbe sagitta.
 Dicam & Alcidem, puerosque Ledæ,
 Hunc equis, illum superare pugnis
 Nobilem: quorum simul alba nautis
 Scilla refuslrit,
 Defluit saxi agitatus humor:
 Concidunt veni, fugiuntque nubes:
 Et minax (sic Di voluere) ponte
 Unda recumbit.
 Romulon post hos prius, an quietum
 Pompili regnum memorem, an superbos
 Tarquini fasceis, dubito, an Catonis
 Nobile lethum.

Regulum, & Scauros, animaque magnæ
 Prodigum, Pœno superante, Paullum,
 Gratus insigni referam camœna,
 Fabriciumque.
 Hunc, & incompris Curium capillis
 Utilem bello tulit, & Camillum
 Sæva paupertas, & avitus apto
 Cum late fundus.
 Crescit, occulto velut arbor ævo
 Fama Marcelli: micat inter omnes
 Julium sidus, velut inter ignes
 Luna-minores.
 Gentis humana pater, atque custos,
 Orte Saturno, tibi cura-magni
 Cæsaris fatis data: tu secundo
 Cesare regnes.
 Ille, seu Parthos Latio imminentia
 Egerit justo domitos triumpho,
 Sive sujeccos Orientis orz
 Seras, & Indosi
 Te minor latum reget æquus orbem:
 Tu gravi currū quattus Olympum:
 Tu pardus castis inimica mitteres
 Fulmina lucis.

AD LYDIAM.

ODE XIII.

Dolet sibi Telephum anteponi.

Cum tu Lydia, Telephi
 Cervicem roseam, lactea Telephi
 Laudas brachia, & meum
 Tervens difficulte bile tumet jecur,

Tunc nec mens mihi, nec color
Certa sede manent: humor & in genas
Furtim labitur, arguens
Quam lenti penitus maceret ignibus.
Uror, seu tibi candidos
Turparunt humeros immodicæ mero
Rixa: sive puer furens
Impressit memorem dente labris notam.
Non, si me satis audias,
Speres perpetuum, dulcia barbare
Ladentem oscula, quæ Venus
Quinta parte sui nectaris imbuie.
Felices ter, & amplius,
Quds irrueta tenera copula, nec malis
Divulsus querimonii,
Suprema citius solvet amor die.

IN BRUTUM, BELLUM CIVILE REPARANTEM.

ODE XIV.

O Navis, referent in mare te novi
Fluctus? o quid agis? fortiter occupa
Portum. Nonne vides, ut
Nudum remigio latus,
Et malus celeri sauciis Africis
Antennaque gemant, ac sine funibus
Vix durare carina
Possint ighperiosius.
Æquor? non tibi sunt integra linteas?
Non Di, quos tertium pressa voces malo;
Quamvis Pontica pinus,
Silva filia nobilis,
Jactes & genus & nomen inutile.

Nil

Nil pictis timidis navita pupibus
Fidit. Tu, nisi ventis
Debes ludibrium, cave.
Nuper sollicitum quæ mihi tedium,
Nunc desiderium, curaque non levis,
Interfusa nitenteis
Vites æqua' Cycladas.

NEREI VATICINUM DE RUINA TROJE.

ODE XV.

P Astor cum traheret per freta navibus
Idixi Helenam perfidus hospitam:
Ingrato celereis obruit otio
Ventos, ut daneret fera.
Nereus fata. Mala ducis avi domum,
Quam multo repetet Gracia milite,
Conjurata tuas rumpere nuptias,
Et regnum Priami vetus.
Eheu, quantus equis, quantus adest viris!
Sudore, quanta moves funera Dardanæ
Genti: jam galeam Pallas, & ægida,
Currusque, & rabient parat.
Nequicquam Veneris præsidio feror,
Pectes casarem: grataque feminis
Imbelli cithara carmina divides:
Nequicquam thalamo graveis
Hastas, & calami spicula Gnosti:
Vitabis strepitumque, & celerem sequi
Ajacem: tamen, heu serus, adulteros
Crineis pulvere collines.
Non Laertiadem, exitium tuæ
Gensis, non Pylium Nestora respicit.

B 4

Ur-

CARMINUM

Urgent impidi te Salaminius,
Teucerque, te Schenelus sciens
Pugn: sive opus est imperitare equis,
Non auriga piger, Merionem quoque
Nosces. Ecce furic te reperire atrox
Tydides, melior patre:
Quem tu, cervus uti vallis in altera.
Visum parte lupum graminis immemor,
Sublimi fugies mollis anhelitu,
Non hoc pollicitus tu:z.
Iracunda diem proferet Ilio,
Matronisque Phrygum classis Achillei:
Post certas hiemes uict Achaicus
Ignis Iliacas domos.

PALINODIA

ODE XVI.

Veniam petit à puella, quam Jambis laterat

O Matre pulchra filia pulchrior,
Quem criminosis cumque voles modum
Pones iambis, sive flamma,
Sive mari libet Adriano.
Non Dindymene, non adytis quatit
Mentem sacerdotum incola Pythius,
Non Liber aque, non acuta
Si geminant Corybantes era,
Tristes ut irz: quas neque Noricus
Deterret eisis, nec mare naufragum,
Nec sevus ignis, nec tremendo
Jupiter ipse ruens tumultu.
Ferrut Prometheus addere principi
Limo coactus particulam undique

De-

LIBER I.

Deseatam, & insani leonis
Vim stomacho apposuisse nostro.
Ira Thyestem exitio gravi
Stravere, & altis urbibus ultimæ
Sterere cause, cur perirent
Funditus, imprimeretque muris
Hostile aratum exercitus insolens.
Compescere mentem. Me quoque pectoris
Tentavit in dulci juventa
Fervor, & in celeres iamboz
Misit furentem: nunc ego mitibus
Mutare quero tristia: dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobris, animumque reddas.

AD TYNDARIDEM.

ODE XVII.

Invitat eam in Lucretilem.

VElox amcenum sepe Lucretilem
Mutat Lyco Faunus, & igneam
Defendit æstatem capellis
Usque meis, pluviosque ventos.
Impune totum per nemus arbudos
Querunt latencis, & thyma deviz
Olenitis uxores mariti:
Nec virideis metuant colubras,
Nec martialis hædulæ lupos:
Ucumque dulci, Tyndari, fistula
Valles, & Ustice cubantis
Levia personare saxa.
Di me tueritur: Dis pietas mea,
Et musa cordi est. Hic tibi copia

Ma-

CARMINUM

Manabit ad plenum benigno
Ruris honorum opulenta cornu.
Hic in reducta valle canicula
Vitalibus aestus : & fide Teia
Dices laboranteis in uno
Penelopen , vitreamque Circen.
Hic innocentis pocula Lesbii
Duces umbra : nec Semeleius
Cum Marte confundet Thyonae
Prilia : nec metues protervum
Suspecta Cyrum, ne male di pari
Incontinentis injiciat manus,
Et scindat harentem coronam
Crinibus , immeritamque vestem.

AD QUINTILIMUM TVARUM.

ODE XVIII.

Vini potu moderate exilarari animum : immoderate
rixas excitari.

Nillum Vare, sacra vite prius severis arborem
Circa mite solum Tiburis. & mortua Catili.
Siccis omnia nam dura Deus proposuit : neque
Mordaces aliter disfugunt sollicitudines.
Quis post vina gravem militiam , aut pauperem in-
Quis non te potius Bacche pater, teque decens Venus?
Ac ne quis modici transilias munera Liberi,
Centauria monet cum Lapithis rixa super mero
Debellata : monet Sithoniis non levis Evius;
Cum sas , arque nefas exiguo finem libidinum
Discernunt avidi. Non ego te , candide Bassareu,
Invitum quatiam , nec variis obsita frondibus
Sub divum rapiam. Sava tene cum Berecyntio:

Cor-

LIBER I.

19

Cornu tympana , que subsequitur cæcus amor sui,
Attollens vacuum plus nimio gloria verticem,
Arcanique fides prodiga , perlucidior vitro.

DE GLYCERA.

ODE XIX.

Se illius amore uiri.

Mater seva Cupidinum.

Thebanaque jubet me Semeles puer,
Et lasciva licentia

Finitis animum reddere amoribus.

Urit me Glyceræ nitor

Splendentis Paro marmore purius:

Urit grata proteritas,

Et vultus nimium lubricus aspici.

In me tota ruens Venus

Cyprum deseruit : nec patitur Scythas

Et versis animosum equis

Parthum dicere: nec que nihil attinent.

Hic vivum , mihi despitem ; hic

Verbenas pueri ponite , thuraque

Bimi cum patera meri:

Macrata veniet lenior hostia.

AD MÆCENATEM.

ODE XX.

Invitas cum ad conciuim minime sumptuosum.

Vile potabis modicis Sabinum
Cantharis , Græca quod ego ipse testa
Conditum levi , datus in theatro

Cum tibi plausus,

GA

Cl-

CARMINUM

Clare Mæcenas eques, ut paterni,
Fluminis ripæ, simul & jocosa
Redderet laudes tibi Vaticani
Montis imago.
Cœcum, & prælo domitam Caleno
Tu bipes uvam : mea nec Falernæ
Temperant vites, neque formianæ
Pocula colles.

IN DIANAM, ET APOLLINEM.

ODE XXI.

Seculare Carmen.

Dianam teneræ dicite virgines,
Intonsum, pueri, dicite Cynthium,
Latonamque supremo
Dilectam penitus Jovi.
Vos laxam fluvii, & nemorum comam,
Quæcumque aut gelido prominet Algido,
Nigris aut Erymanthi
Silvis , aut viridis Cragi:
Vos Tempe totidem tollite landibus,
Natalemque , mares , Delon Apollinis,
Insignemque pharetra,
Fraternaque humerum lyra.
Hic bellum lacrymosum , hic miseram famem,
Pestemque à populo, & Principe Cesare in
Persas, atque Britannos
Vesta motus aget prece.

LIBERT. I.

AD ARISTIUM FUSCUM.

ODE XXII.

Vita integratam , & innocentiam ubique esse tutam.

Integer vita , scelerisque purus,
Non eger Mauris jaculis , nec arcu,
Nec venenatis gravida sagittis,
Fusce , pharetra
Sive per Syrtes iter astuosa ,
Sive facturus per inospitalem
Caucasum , vel quæ loca fabulosus
Lambit Hydaspes.
Namque me silva lupus in Sabina ,
Num mean canto Lalagen , & ultra
Terminus curis vigor expeditus ,
Fugit inertem .
Quale portentum neque militaris
Daunia in latis alie ziculecis ,
Nec Jubæ tellus generat , leonum
Arida iutrix.
Pone me , pigris ubi nulla campis
Arbor æstiva recreatur aura ,
Quod latus mundi nebula , malusque
Jupiter urget.
Pone sub curru nimium propinquai
Solis , in terra domibus negatam
Dulce ridentem Lalagem amabo ,
Dulce loquentem.

CARMINUM

AD C H I L O E N . I A

ODE XXIII

*Non esse jam , quod virileis complexus eximescat,
viro maura.*

Vitas hinnuleo me similis , Cloe,
Querenti pavida montibus avii
Matrem , non sine vano
Auraram , & silva metu.
Nam seu mobilis vepris inhorruit
Adventum foliis , seu virides rubui
Dimovere lacertae
Et corde , & genibus tremit.
Arqui non ego te , tigris ut aspera , vine am
Getulius leo , frangete persequorom
Tandem desine matrem ,
Tempestiva sequi viro.

AD VIRGILIUM . I A

ODE XXIV.

Defleti Quintilii Vaci mortem.

Quis desiderio sit pudor , aut modus
Tam cari capit is ? pricipue lugubris
Cantus Melpomeni , cui liquidam patet
Vocem cum cithara dedit.
Ergo Quintilium perperus sopor.
Urget & cui pudor , & justitia sopor
Incorrupta fides , nudaque veritas ,
Quando ullum inveniet parentem?
Multis ille bonis flebilis occidit;

LIBER I.

33

Nulli fribilior , quam tibi , Virgili ,
Tu frustra pius , heu , non ita creditum

Poscis Quintilium Deos ,
Quod si Threicio blandius Orpheo

Auditam moderere arboribus fidem ,
Non vanz redcas sanguis imagini ,

Quan virga semel horrida ,

Non lenis precibus fata recludere ,

Nigro compulerit Mercurius gregi ,

Durum : sed levius fit patientia ,

Quicquid corrigeret est nefas .

AD LYDIAM . M

ODE XXV.

*Insultat ei , quod jam vetula vicissim à juventute
contempnatur.*

Parcus junctas quatunt fenestras
Ictibus crebris juvenes protiri ,
Nec tibi somnos admittunt : amaque
Janua limen ,

Quz prius multum faciles movebat

Cardines . Audis minus , & minus jam ,

Me tuo longam perente noctem ,

Lydia dormis .

Invicem moechos anus arroganteis

Flebis in solo levis angiportu ,

Thracio bacchante magis sub inter-
lunia vento .

Cum tibi flagrans amor , & libido ,

Quz solet matres furiare equorum ,

Saviet circa jecur ulcerosum ,

Non sine quaztus .

CARMINUM

Leta quod pubes hedera virente
Gaudete, puella magis atque myrtos
Aridas frondeis hyemis sodali
Dedice Euro,

DE AELIO LAMIA.

ODE XXVI.

Se solito animo velle Lamiam laudare.

Musis amicus, tristitiam, & metus
Tradam protervis in mare Creticum
Portare ventis : quis sub Arcto
Rex gelida metuatur ora,
Quid Tyridatem terreat, unice
Securus. O quæ fontibus integris
Gaudes, apricos nocte flores,
Nocte meo Lamia coronam,
Pimplei dulcis : nil sine te me
Possunt honores. Hunc fidibus novis,
Hunc Lesbio sacrate plectro,
Teque, tuasque decet sorores.

AD SODALES.

ODE XXVII.

Ad sodales inter pocula rixantes, & poculis ipsis pug-
nantes, invitatus ut bibat, id se ea lege fassurum,
si frater Megillæ nomen amica sua proferat, vel
sibi in aures dicat.

Natis in usum latitiae scyphis
Pugnare, Thracum est. Tollite barbarum
Morum : verecunduinque Bacchum

San-

Sanguineis prohibete rixis,
Vino, & lucernis Medus acinaces
Immane quantum discrepat! impium
Lenite clamorem, sodales,
Et cubito remaneatepresso.
Vultis severi me quoque sumere
Partem Falerni? dicat Opunitæ
Frater Megillæ, quo beatus
Vulnere, qua pereat sagitra,
Cessat voluntas? non alia bibam non, et ballam
Mercede. Quæ te cumque domat Venus,
Non erubescendis adurit
Ignibus, ingenioque semper
Amor peccas. Quicquid habes, age,
Depone tutis auribus. Ah miser!
Quanta laboras in Charybdi!
Digne puer meliore flamma.
Quæ saga, quis te solvere Thessalæ
Magus venenis, quis poterit Deus?
Vix illagatum te triformi
Pegasus expedit Chimæra.

IN ARCHYTAM.

ODE XXVIII.

Inducitur Architas nauta quidam respondens omnibus
esse moriendum, oratque, ne se inseptum ja-
cere pauiatur: sed corpori suo terram, aut arc-
nam injiciat.

THE maris, & terræ, numeroque carantis arenæ
Mensorem cohibent, Archytæ,
Pulveris exigui prope litus parva Matinum
Munera: nec quicquam tibi prodes

Ac-

C A R M I N U M

Aerias tentasse domos , animoque rotundum
 Percurrisse polum morituro .
 Occidit & Pelopis genitor , conviva deorum ,
 Tithonusque remotus in auras :
 Et Jovis arcanis Minos ad missus : habent ut
 Tartara Panthoidem iterum Orco
 Demissum : quamvis clypeo Trojana refixo
 Tempora testatus , nihil ultra
 Nervos , atque eutem morti concesserat atras .
 Judice te , non sordidus auctor
 Naturæ , verique . Sed omnis una manet nox ,
 Et calcanda semel via lethi .
 Dant alios Furiz torvo speküla Marti :
 Exitio est avidum mare nautis .
 Mixta senum , ac juvenum densantur funera : nullum
 Sæva caput Proserpina fugit :
 Me quoque devexi rapidus comes Orionis ,
 Ilyricis Notus obruit undis .
 At tu , nauta , vase ne parce malignus arena :
 Ossibus , & capiti inhumato
 Particulam dare . Sic , quodcumque minabitur Eurus
 Fluctibus Hesperiis . Venus in æ
 Flestantur silvæ , te sospite : multaque merces
 Unde potest , tibi defluat æquo
 Ab Jove . Neptunoque sacri custode Tarenti .
 Negligis immeritis nocturam
 Postmodo te natis fraudem committere ? fors &
 Debita jura vicesque superba
 Te maneat ipsum : precibus non liquar inultis ,
 Teque piaciæ nulla resoluta .
 Quamquam festinas (non est mora longa) licebit
 Injeccio ter pulvere curras .

AD

L I B E R I .

A D I C C I U M

O D E X X I X .

Mirum quiddam , & monstre simile esse dicit , cum à
 Philosophia studio ad militiam transisse .

I cci , beatis nunc Arabum invides
 Gazis : & acrem militiam paras

Non ante devictis Sabaz

Regibus , horribilisque Medo

Nectis cagenas . Quæ tibi virginum

Sponso necato barbara servierit ?

Puer quis ex aula capillis

Ad cyathum statuet unctis ,

Doctus sagittas rendere Sericas

Arco paterno ? quis neget arduis

Pronos relati posse rivos

Montibus , & Tiberim reverti :

Cum tu coemptos undique nobileis

Libros Panzeti , Socraticam & domum

Mutare loricis Iberis ,

Pollicitus meliora , tendis ?

A D V E N E R E M .

O D E X X X .

Ut in adeis Glyceræ veniat .

O Venus regina Cnidi , Paphique ,
 Sperne dilectum Cypron , & vocantis
 Thure te multo Glyceræ decoram

Transfer in ædem .

Fervidus tecum puer , & solutis

C 2

Gra-

CARMINUM

Gratia zonis, properentque Nymphae,
Et parum comis sine te Juventas,
Mercuriusque.

AD APOLLINEM.

ODE XXXI.

Se non opulentiam, sed tranquillam, bilareunque
vitam ab Apolline poscere.

Quid dedicarum possit Apollinem
Vates? quid orat, de paterna novum
Fundens liquorem? non opimas
Sardinie segetes feracissimae?
Non extuosa grata Calabria?
Armenta, non aurum, aut ebur Indicum,
Non rura, que Litis quieta
Mordet aqua, taciturnus amnis.
Premant Calenam falce, quibus dedit
Fortuna, vitem: dives. ut aureis
Mercator exsiccat eulallis
Vina Syra reparata merce,
Dii charus ipsis: quippe ter, & quates
Anno revisens xquor Atlanticum
Impune. Me pascant olive,
Me cicchorea, levesque malvæ.
Frui paratis, & validò mihi
Latere, dones. ac. precor, integra
Cum mente nec turpem senectam
Degere, nec cithara carentem.

AD

LIBER I.

AD LYRA M.

ODE XXXII.

Barbiton, sive testudinem suam commendas.

Poscimus, si quid vacui sub umbra
Lusimus tecum, quod & hunc in annum
Vivat, & plureis, age, dic Latinum,
Barbite, carmen:
Lesbio primum modulate civi:
Qui ferox bello, tamen inter arma,
Sive jaftatam religarat udo.
Litore navim,
Liberum, & Musas, Veneremque, & illi
Semper hærentem puer canebat,
Et Lycum nigris oculis, nigroque
Crine decorum.
O decus Phoebi, & dapibus supremi
Grata testudo Jovis, o laborum
Dulce lenimen, mihi cumque salve
Rite vocanti.

AD ALBIUM TIBULLUM.

ODE XXXIII.

Ne doleat sibi rivalem juniores à Glycerâ antepont.

Alibi, ne doleas plus nimis memor
Immitis Glyceræ, neu miserabileis
Decantes elegos, cur tibi junior
Læsa prænitate fides:
Insignem tenui fronte Lycorida
Cyri torret amor: Cyrus in asperam

C 3

De-

Declinat Pholoen : sed prius Appulis
 Jungitur capreæ lunis,
 Quam turpis Pholoe peccet adultero.
 Sic visum Veneri : cui placet impares
 Formas + atque animos sub juga ahenea
 Sævo mitere cum joco.
 Ipsum me melior cum peteret Venus,
 Grata detinuit compede Myrtale
 Libertina , frexis arior Adrix
 Curvantis Calabros sinus.

C.D.E XXXIV.

Panitere se , quod dum Epicuream disciplinam sectare-
 tur , parum studiose Deos coluerit.

Parcus Deorum cultor , & infrequens ,
 Insaniens dum sapientia
 Consultus ero , nunc retrorsum
 Vela dare , atque iterare cursus
 Cogor relectos . Namque Diespiter
 Igni corusco nubila dividens ,
 Plerumque per purum tonanteis
 Egic equos , volucremque currum:
 Quo bruta tellus , & vaga flumina ,
 Quo Styx , & invisi horrida Teneri
 Sedes , Atlanteusque finis
 Concavitur . Valer ima summis
 Mutare , & insigne attenuat Deus ,
 Obscura promens . Hinc apicem rapax
 Fortuna cum stridore acuto
 Sustulit , hic posuisse gaudet

AD FORTUNAM.

ODE XXXV.

Quam orate ut servet Casarem in Britannis ire
 Meditantem.

O Diva , gratum quæ regis Antium

Præsens vel imo tollere de gradu

Mortale corpus , vel superbos

Vertere funeribus triumphos:

Te pauper ambit sollicita prece

Ruris colonus : te dominam æquoris ,

Quicumque Bithyna lacescit

Carpathium pelagus carina.

Te Dacus asper , te profugi Scythæ ,

Urbesque , gentesque , & Latium ferox ,

Regumque matres barbarorum , &

Purpurei metuunt tyranni ,

Injurioso ne pede proruras

Stantem columnam: neu populus frequens

Ad arma cessanteis , ad arma

Concitet , imperiumque frangat.

Te semper anteit sava necessitas ,

Clavos trabales , & cuneos manus

Gestans ahena : nec severus

Uncus abest : liquidumque plumbum.

Te Spes , & albo rara Fides colit

Velata panno . nec comitem abnegat.

Ucumque mutata potenteis

Veste domos inimicæ linquis.

At vulgas infidum , & meretrix retro

Peritura cedit : disfigunt cadis

Cum face siccatis amici ,

CARMINUM

Ferre jugum pariter dolosi.
 Serves iturum Cæsarem in ultimos
 Orbis Britannos , & juvenum recens
 Examen Eois timendum TCO
 Partibus , Oceanoque rubro.
 Eheu , cicatricum , & sceleris puder,
 Fratrumque. Quid nos dura refugimus
 Ætas ? quid intactum nefasti O
 Liquimus ? unde manum juventus
 Metu Deorum continuit ? quibus
 Pepercit aris ? o utinam nova
 Incude defingas retusum in
 Massagetas, Arabasque ferrum,

IN HONOREM POMPONII NUMIDA.

ODE XXXVI.

Ob Numida reditum gaudio exultat.

ET thure , & fidibus juvat.
 Placare , & vituli sanguine debito
 Custodes Numida deos:
 Qui nunc Hesperia sospes ab ultima
 Caris multa sodalibus,
 Nulli plura tamen dividit oscula,
 Quam dulci Lamiz : memor
 Actæ non alio rege pueritz,
 Mutataque simul togæ.
 Cressa ne careat pulchra dies nota:
 Neu promptæ modus amphoræ,
 Neu morem in Salium sit requies pedum:
 Neu multi Damalis meri
 Bassum Threicia vincat amystide:
 Neu desint epulis rosæ:

Neu

Neu vivax spium , neu breve lilium.
 Omnes in Damalin putres
 Deponent oculos : nec Damalis nove
 Divelletur adultero,
 Lascivis hederis ambitiosior.

AD SODALES.

ODE XXXVII.

Ob vittoriam Attiacam genio indulgendum esse.

NUne est bibendum . sunc pede libero
 Pulsanda tellus : nunc Saliaribus

Ornare pulvinar Deorum
 Tempus erat dapibus , sodales.

Antehac nefas depromere Cæcum
 Cellis avitis , dum Capitolio

Regina dementis ruinas,
 Funus & imperio parabat,

Contaminato cum grege turpum
 Morbo vitorum , quidlibet impotens

Sperare , fortunaque dulci

Ebria: sed minuit furorem
 Vix una sospes navis ab ignibus:

Mentemque lymphatam Mareoticæ

Redegit in veros timores

Cæsar , ab Italia volantem

Remis adurgens (accipiter velut
 Mollicis columbas , aur leporum citus

Venator in campis niyalis

Æmoniz) daret ut catenis

Fatale monstrum : quæ generosius

Perire quærens , nec muliebriter

Ex-

34.

CARMINUM

Expavit ensem, nec latenteis
 Classe cita penetravit oras.
 Ausa & jacentem visere regiam
 Vultu Sereno, fortis & asperas
 Tractare serpenteis, ut atrum
 Corpore combiberet venenum,
 Deliberata morte ferocior:
 Savis Liburnis scilicet invidens
 Privata deduci superbo
 Non humilis mulier triumpho.

AD PUERUM.

ODE XXXVIII.

Se tenui apparatu gaudere.

Persicos odi, puer, apparatus:
 Displicent nexa philyra coronæ:
 Mitte sectari, rosa quo locorum
 Sera moretur.
 Simplici myrto nihil adlabores
 Sedulus cura: neque te ministrum
 Dedeceat myrtus, neque me sub arta
 Vite bibentem.

Q. HO-

35

Q. HORATII

FLACCUS

CARMINUM

LIBER II.

AD C. ASINIUM POLLIONEM.

ODE I.

Commendat scripta illius, quibus bella civilia
 complebatur.

Motum ex Metello consule civicum,
 Bellique causas, & vitia, & modos,
 Ludumque Fortunæ, gravcisque
 Principum amicitias, & arma
 Nondum expiatæ tintæ quoib[us],
 Periculosæ plenum opus aleæ
 Tractas, & incidis per ignes
 Suppositos cineri doloso.
 Paulum severæ Musa tragœdias
 Desit theatris: mox, ubi publicas
 Res ordinaris, grande munus
 Cecropio repetes cothurno,
 Insigne moestis præsidium reis,
 Et consulenti Pollio, curiæ:
 Cui laurus æternos honores
 Dalmatico peperit triumpho.
 Jam nunc minaci murmure cornuum

Per-

CARMINUM

Perstringis aureis; jam litui strepunt;
Jam fulgor armorum fugaceis
Terret equos, equitumque vultus.
Videre magnos jam videor duces
Non indecoro pulvere sordidos,
Et cuncta terrarum subacta,
Prater atrocem animum Catonis.
Juno, & Deorum quisquis amicior
Afris, inulta cesserat impotens
Tellure, viatorum nepotes
Rettulit inferias Jugurtha.
Quis non Latino sanguine pinguis
Campus, sepulcris impia prælia
Testatur, auditumque Medis
Hesperia sonitum ruinae?
Qui gurses, aut quæ flumina lugubris
Ignara belli? quod mare Daunia
Non decoloravere cædes?
Quæ caret ora cruento nostro?
Sed ne relicti, Musa procax, jocis,
Cæt retractæ munera nñix,
Mecum Dionæo sub antro
Quære modos leviori plectro.

AD CRISPUM SALLUSTIUM.

ODE II.

Primo Proculejum laudat ob liberalitatem in fratres:
deinde ostendit, cum, qui suas cupiditates repre-
mere, pecuniamque contempnere possit, solum regem,
volum beatum esse.

NULLUS argento color est avaris

Abdito terris i inimice lamna

Cris-

LIPER II.

Crispe Sallusti, nisi temperato
Splendeat usu,
Vivit extento Proculejus ævo,
Notus in fratres animi paterni:
Illum agit pena metuente solvi
Fama superstes.
Latius regnes avidum domando
Spiritus, quam si Libyam remotis
Gadibus jungas, & uterque Poenus
Serviat uni.
Crescit indulgens sibi dirus Hydrops,
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugerit venis, & aquosus albo
Corpo languor.
Redditum Cyri solio Phraaten
Dissidens plebi, numero beato-
rum eximit virtus: populunque falsis
Dedocet uni.
Vocabis: regnum & diadema turum
Deferens uni, propriamque laurum,
Quisquis ingentis oculo irretorso
Spectat acervos.

AD Q. DELLIUM.

ODE III.

Neque demittendum adversis, neque efferendum secundis
rebus animum: sed hilariter vivendum: cum aqua
sit omnibus morienti conditio.

Æ Quam memento rebus in arduis

Servare mentem, non securus ac bonis

Ab insolenti temperatam

Lætitia, moriture Delli,

Seu

CARMINUM

Seu modestus omni tempore vixeris,
Seu te in remoto gramine per dies
Festos reclinatum beatis
Interiore nota Falerni.
Quo pinus ingens, albaque populus
Umbram hospitalem consociare amant
Ramus, & obliquo laborat
Lympha fugax trepidare rivo:
Huc vina, & unguentia, & nimium brevvis
Flores amoena ferre jube rosse:
Dum res, & zetas, & Sororum
Fila trium patiuntur atra,
Cedes coemptis saltibus, & domo,
Villaque, flavus quam Tiberis lavat:
Cedes, & extructis in altum
Divitiae potierit heres.
Divesne prisca natus ab Inacho,
Nil interest, an pauper, & infima
De gente sub diu moreris.
Victima nil miserantis Orci.
Omnis eodem cogimur: omnium
Versatur urna serius ocyus
Sors exitura, & nos in aeternum
Exsiliū impositura cymbæ.

AD XANTHIAM PHOCEUM.

O D E . IV .
Quod ancillam amet, non esse, cur cum pudeat
multis enim magnis viris idem
usuvenisse.

N E sit ancilla tibi amor pudori,
Xanthia Phoceu, prius insolentem
Ser-

LIBER II.

Serva Briseis nivco colore
Movit Achillem:
Movit Ajacem Telamone natum:
Forma captivæ dominum Tecmessæ:
Arsit Atrides medio in triumpho
Virgine raptæ:
Barbaræ postquam cecidere turmæ,
Thessalo victore, & ademptus Hector
Tradidit fessis leviora tolli
Pergama Grajæ.
Nescias, an te generum beati
Phyllidis flava decorrent parentes:
Regum certe genus, & Penateissæ
Moeræ iniquos.
Crede non illam tibi de scœsta collit tristes
Plebe dilectam: neque sic fidem,
Sic lucro aversam poruisse nasci
Matre pudenda.
Brachia, & ylum, tereteisque sparsæ
Integer laudo: fuge suspicari,
Cujus octavum trepidavit zetas
Claudere lustrum.

O D E . V .

Revocandam esse mentem à cupiditate virginis immature,
Nondum subacta ferre jugum valeat
Cervice: nondum munia comparis
Æquare, nec tauri ruentis
In venerem tolerare pondus:
Circa virentis est animus tuæ
Campos juventæ, nunc fluius gravem
Solantis æstum, nunc in udo
Lu-

Ludere cum vitulis salito
Prægestientis. Tolle cupidinem
Immitis uvæ : jam tibi lividos
Distinguunt autumnus racemos
Purpureo varius colore:
Jam te sequetur (currit enim ferox
Ætas : & illi , quos tibi demperit,
Apponet annos) jam proterva
Fronte petet Lalage maritum:
Dilecta , quantum non Poloe fugax,
Non Chloris : albo sic humero nitens,
Ut pura nocturno renider.
Luna mari , Cnidiusve Gyges.
Quem si puellarum insereres choro,
Mire sagaceis falleret hospites
Discrimen obscurum , solitus
Crinibus , ambiguoque vultu.

AD SEPTIMIUM.

ODE VI.

Tiburtina , & Terentina regionis amoenitatem laudat:

Septimi Gadeis aditure mecum , &
Cantabrum indoctum juga ferre nostra ; &
Barbaras Syrteis , ubi maura semper
Æstuat undas:
Tibur argen positum coloni
Sit meæ sedes utinam senectæ:
Sit modus lasso maris , & viarum,
Militique.
Unde si Paræ pröhinent iniquæ,
Dulce pellitis ovibus Galesi

Flu.

Flumen , & regnata petam Laconi

Rura Phalantho.

Ille terrarum mihi præter omneis

Angulus ridet , ubi non Hymetto

Mella decedunt , viuidique certat

Bacca Venafro:

Ver ubi longum , tepidaque præbet

Jupiter brumas , & apricus Aulon

Fertilis Baccho , minimum Falernis

Invidet uvis.

Ille te mecum locus , & beatæ

Postulant arces : ibi tu calentem

Debita sparges lacryma favillam

Vatis amici.

AD POMPEJUM VARUM.

ODE VII.

Cui redditum gratulatur.

O Sæpe mecum tempus in ultimum

Deducre , Bruto militæ duce,

Quis te redonavit Quiritem

Dis patriis , Italoque celo,

Pompei meorum prime sodalium?

Cum quo moratur sæpe diem mero

Fregi , coronatus nitenteis

Malobathro Syrio capillos.

Tecum Philippo , & celerem fugam

Sensi , relicta non bene parmula;

Cum fracta virtus , & minaces

Turpe solum tetigere mento.

Sed me per hosteis Mercurius celestis

Denso paventem sustulit aere:

D

Te

Te rursus in bellum resorbens
 Unda fratris tulit æstuosis.
 Ergo obligatam redde Jovi dapem;
 Longaque fessum militia latus
 Depone sub lauru mea : nec
 Parce cadis tibi destinatis.
 Oblivioso lavia Massico
 Ciboria expie : funde capacibus
 Unguenta de conchis. Quis udo
 Deproperare apio coronas,
 Curavate myrto ? quem Venus arbitrum
 Dicet bibendi ? non ego sanius
 Bacchabor Edonis : recepto
 Dulce mihi furere est amico.

IN BARINEN.

ODE VIII.

*Non esse , cur ei juranti credatur : Formosarum enim
 perfuria à Diis non vindicari.*

Ulla si juris tibi pejerati
 Poena, Barine, nocuisse, unquam;
 Dente si nigro fieres, vel uno
 Turpior unguis;
 Credarem , sed tu , simul obligasti
 Perfidum votis caput, enitescis
 Pulchrior multo, juvenumque prodis
 Publica cura.
 Expedit matris cineres opertos
 Fallere , & toto tacitura noctis
 Signa cum calo, gelidaque divos
 Morte carentis.
 Rident hoc , inquam , Venus ipsa : rident

Sim-

Simplices Nymphæ , ferus & Cupido
 Semper ardenteis acuens sagittas

Core cruenta.
 Adde , quod pubes tibi crescit omnis:
 Servitus crescit nova : nec priores
 Impia rectum domine relinquunt,

Sæpe minati.

Te suis matres inquietant juventis,
 Te senes parci , miseræque nuper
 Virgines, nuptæ , tua ne retardet

Aura maritos.

AD VALGIUM.

ODE IX.

Ut mortuum puerum aliquando stire desinas.

Non semper imbræ nubibus hispidos
 Manant in agros ; aut mare Caspium
 Vexant inæquales procellæ
 Usque : nec Armentis in oris,
 Amice Valgi , stat glacies iners
 Menseis per omnes , aut Aquilonibus
 Quercta Garganii laborant,

Et foliis viduant ornri.

Tu semper urges flebilibus modi:
 Mysten ademptum : nec tibi vespero
 Surgente decadunt amores,
 Nec rapidum fugiente solem.

At non ter ævo functus amabilem

Ploravit omnis Antilochum senex

Annos : nec impubens parentes

Troilon , aut Phrygia sorores

Elevere semper. Desine mollium

D

Tan-

CARMINUM

Tandem querelarum : potius nova
Cantemus Augusti trophyæ
Cæsaris , & rigidum Niphates;
Medumque flumen gentibus additum
Vicitis , minores volvere vortices:
Intraque præscriptum Gelonos
Exquis equitare campis.

AD LICINIUM.

ODE X.

Reinendam esse mediocritatem , & animi in utraque
fortuna aquabilitatem.

Rectius vives , Licini , neque altum
Semper urgendo : neque , dum procellas
Cautus horrescis , nimium premendo
Litus iniquum.
Auream quisquis mediocritatem
Diligit tutus , caret obsoleti
Sordidus tecti , caret invidenda
Sobrius aula.
Sepius ventis agitatur ingens
Pinus : & celsa graviore casu
Decidunt tressi feriuntque summos
Fulmina montes.
Sprat infestis , metuit secundis
Alteram votum bene præparatum
Pectus. Informis hiemes reducit
I piter : adem
Submovet : non , si male nunc , & olim
Sic erit. Quo idam cithara tacentem
Suscitat Musam , neque semper arcum
Tendit Apollo.

Re

LIBER II.

Rebus angustis animosus , atque
Fortis appare. Sapienter idem
Contraheas vento nimium secundo
Turgida vela.

AD Q. HIRPINUM.

ODE XI.

Omissis curis , jucunde vivendum esse.

Quid bellicosus Cantaber , & Scythes ,
Hirpine Quintæ , cogitat Adria
Divisus objecto , remittas

Quarere : nec trepides in usum
Poscentis ævi paucia. Fugit retro
Levis juventus , & decor , arida
Pellente lascivos amores

Canitic , fac lemque somnum.
Non semper idem floribus est honos
Vernis : neque uno Luna rubens nitet
Vultu. Quis æternis minorem

Consiliis animum fatigas?
Cur non sub alta vel platano , vel hac
Pino jacentes sic temere , & rosa
Canos odorati capillos,

Dum licet , Assyriaque nardo
Potamus uncti dissipat Evius
Curas edaceis. Quis puer oxyus
Restinguet ardenti Falerni

Pocula præseunte lymphæ?
Quis devium scortum elicit domo
Lyden? eburna , dic age , cum lyra
Matret incomitam Lacænæ

More comam religata nodo.

D 3

CARMINUM

AD MÆCENATEM.

ODE XII.

Res gracieis & tragicas lyricis versibus non convenire.
Soluta autem oratione res Augusti Mæcenatem
ipsum perscripturum: se nihil posse, præter Lycym-
nia formam cantre.

Nolis longa feræ bella numantiz
Nec dirum Hannibalem, nec Siculum mare
Pœno purpureum sanguine, mollibus
Aptari citharæ modis:
Nec savos Lapitas, & nimium mero
Hylaxum: domitosque Herculea manus
Telluris juvenes, unde periculum
Fulgens contremuit domus
Saturni veteris: tuque pedestribus
Dices historis pæstia Cesaris,
Mæcenas, melius, ductaque per vias
Regum colla minacium.
Me dulcis dominæ Musa Lycymnæ
Cantus, me volvit dicere lucidum
Fulgenteis oculos, & bene mutuis
Fidum pectus amoribus:
Quam nec ferre pedem dedecuit chorizo
Nec certare joco, nec dare brachia
Ludentem nitidis virginibus, sacro
Dianæ celebris die.
Num tu, quæ tenuit dives Achæmenes
Aut pinguis Phrygia Mygdonias opes,
Permutare velis crine Lycymnæ,
Plena aut Arabum domos?
Dum fragrantia detorquet ad oscula

Cer-

LIBER II.

47

Cervicem, aut facili scvitia negat,
Quæ poscente magis gaudet cripi;
Interdum rapere occupat.

IN ARBOREM, CUJUS CASU IN AGRO SABINO
pene oppressus est.

ODE XIII.

Nunquam homini satis exploratum esse, quid vitare de-
beat. Sapphonis, & alexi laudes.

Illum, o, nefasto te posuit die,
Quicumque primum, & sacrilega manu
Producit, arbos, in nepotum
Perniciem, opprobriumque pagis
Illum & parentis crediderim sui
Fregisse cervicem, & penetralia
Sparsisse nocturno cruento

Hospitis: ille venena Colcha.
Et quidquid usquam concipitur nefas,
Tractavit, agro qui statuit meo
Te, triste lignum, te caducum
In domini caput immerentis.
Quid quisque vitet, nunquam homini satis

Cautum est in horas. Navita Bosphorum

Poenus perhorrescit, neque ultra
Cæca timet oliunde fata:
Miles sagittas, & celerem fugam
Parthi: catena Parthus, & Italum
Robur: sed improvisa lethi
Vis rapuit, rapietque gentes.
Quam pene furvæ regna Proserpinæ,
Et judicantem vidimus Æacum,
Sedeisque discretas piorum, &

D 4

Eo-

Æoliis fidibus querentem
Sappho puellis de popularibus
Et te sonantem plenius aureo,
Alcæ , plectro dura navis,
Dura fugæ mala , dura bellæ.
Utrumque sacro digna silentio
Mirantur umbræ dicere : sed magis
Sugnas , & exactos tyrannos
Densus humeris bibt aure vulgus.
Quid mirum? ubi illis carminibus stupens,
Demittit atras bellua centiceps
Aureis , & intorti capillis
Eumenidum recreantur angues?
Quin & Prometheus , & Pelopis parentes
Dulci laborem decipitur sono:
Nec curat Orion leones,
Aut timidos agitare lyncas.

AD POSTHUMUM.

ODE XIV.
Mortem vitare non posse.

E Heu fugaces , Posthume , Posthume ,
Labuantur anni : nec pietas moram
Rugis , & instanti senectæ
Afficer , indonitæque morti.
Non si trecenti , quotquot eunt dies ,
Amice , places illacrymabiles
Plutona tauris : qui ter amplum
Geryonem , Tityonque tristi
Compescit unda : scilicet omnibus ,
Quicunque terræ munere vescinur ,
Enaviganda , sive reges ,

Sive inopes erimus coloni.
Frusta cruento Marte carebimus ,
Fractisque rauci fluitibus Adriæ:
Frustra per autumnos nocentem
Corporibus metnemus Austrum.
Visendus ater fumine languido
Cocytus errans . & Danaï genus
Infame , damnatusque longi
Sisyphus Æolides laboris.
Linquenda tellus , & domus , & placens
Uxor : neque harum , quas colis arborum
Te præter invisas cupressos ,
Ulla brevem dominum sequetur.
Absumet heres excuba dignior ,
Servata centum clavibus , & mero
Tinger pavimentum superbum
Pontificum potiore coenæ.

IN SUI SÆCULI LUXURIAM.

ODE XV.

Jam pauca aratro jugera regiz
Moles relinquunt : undique latius
Extenta visentur Lucrino
Stagna lacu : platanusque cælebs
Evincet ulmos : tum violaria , &
Myrtus , & omnis copia narium ,
Spargent olivetis odorem ,
Fertilibus domino prio priori:
Tum spissa ramis laurea fervidos
Excludet iætus. Non ita Romuli
Præscriptum , & intonsi Catonis
Auspiciis , veterumque norma.

Privatus illis census erat brevis,
Commune magnum : nulla decempedis
Metra privatis . opacam
Porticus excipiebat Arclon:
Nec fortitum spernere cespitem
Leges sinebant : oppida publico
Sumptu jubentes , & Deorum
Templa novo decorare saxe.

AD GROSPHUM.

ODE XVI.

Tranquillitatem animi optari ab omnibus : eam vero non
congerendis opibus , honoribusve consequendis,
sed coercendis cupiditatibus comparari.

Otium divos roget in patente
Prensus Aggo , simul atra nubes
Condidit Lunam , neque certa fulgent
Sidera nautis.
Otium bello furiosa Thrace,
Otium Medi pharetra decori,
Grosphe , non gemmis , neque purpura ve-
nale , nec auro.
Non enim gazz , neque consularis
Summover lictor miseros tumultus
Mentis , & curas laqueata circum
Tecta volanteis.
Vivitur parvo bene , cui paternum
Splendor in mensa tenui salinum,
Nec leveis somnos timor , aut cupido
Sordidus aufert.
Quid brevi fortes juculamur evo

Mul-

LIBER II.

51

Multa ? quid terras alio calenteis
Sole mutamus? patrie quis exul
Se quoque fugit?
Scandit æratas vitiosa naveſ
Cura : nec turmas equitum relinquit
Ocyor cervis , & agente nimbos
Ocyor Euro.

Letus in præsens animus , quod ultra est,
Oderit curare , & amara lento
Temperet risu. Nihil est ab omni
Parte beatum.

Abstulit clarum cita mors Achillem:
Longa Tithonum minuit senectus:
Et mihi forsas , tibi quod negarit,

Porriger hora.
Te greges centum , Sienlaque circum
Mugunt vaccæ ; tibi tollit hinni-
-rum apta quadrigis equa : te bis Afro

Murice tinctæ
Vestient lanæ : mihi parva rura , &
Spiritu Graja , tenuem Camcæ
Parca non mendax dedit , & maligam

Spernere vulgus.

AD MÆCENATEM. ÆGROTUM.

ODE XVII.

Negat se ei superstitem velle esse.

Cur me querelis examinas tuis?
Nec D's amicum est , nec mihi , te prius
Obire , Mæcenas , mearum
Grande decus , columenque stram.

Ah,

CARMINUM

Ah, te me si partem animæ rapit
Maturior vis, quid moror altera,
Nec carus æque, nec superstes
Integer, ille dies utramque
Ducet ruinam: non ego perfidum
Dixi sacramentum: ibimus, ibimus,
Ucumque præcedes, supremum
Carpere iter comites parati.
Me nec Chimæ spiritus ignæ,
Nec si resurgat centimus Gyas.
Diveller unquani: sic potenti
Justitiae, placitumque Paxis,
Seu Libra, seu me Scorpius aspicie
Formidolosus, pars violentior
Natalis horæ, seu tyrannus
Hesperia Capricornus undæ:
Utrumque nostrum incredibili modo
Consentaneum astrum: te Jovis impio
Tutela Saturno refulgens
Eripuit, voluerisque sati
Tardavit alas: cum populus frequens
Latum theatris ter crepuit sonum:
Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat, nisi Faunus iustum
Dextra levasset, Mercurialium
Custos viorum. Reddere victimas,
Ædemque votivam memento:
Nos humilem feriemus agnam.

ODE

LIBER II.

ODE XVIII.

Se in re tenui, sua tamen sorte contentum viræ
re, & alios nullum adificandi, nullum querendi,
nullum rapendi modum facere, nihil de morte
cogitanteis.

Non ébur, neque aureum

Mea renidet in domo lacunar:

Non tristes Hymettæ

Premunt columnas ultima recisas

Africa: nequa Attali,

Ignotus heres regiam occupavi:

Nec Laconicas mini

Trahunt honestæ purpuræ clientæ.

At fides, & ingeni

Benigna vena esti pauperemque dives

Me petit: nihil supra

Deos laccesso, nec potentem amicum

Largiora flagito,

Satis beatus unicis Sabinis.

Truditur dies die,

Novæque pergunt interire Lunæ.

Tu secunda marmora

Locas sub ipsum funus, & sepulchri

Immemor, struis domos:

Marisque Bajis obstrepentis urges

Submovete litora,

Parum locuples continentे ripa.

Quid, quod usque proximos

Revellis agri terminos, & ultra

Limites clientium

Salis avarus? pellitur paternos

In

In sinu ferens Deos
Et uxor, & vir, sordidosque natos.
Nulla certior tamen
Rapacis Orci sede destinata
Aula divitem manet
Horum, quid ultra tendis? aqua tellus
Pauperi recluditur,
Regumque pueris: nec satelles Orci
Callidum Promethea
Reverxit, auro captus. Hic superbum
Tantulum, atque Tantali
Genus coercet, hic levare functum
Pauperem laboribus,
Vocatus, atque non vocatus audit.

IN BACCHUM.

ODE XIX.

Sibi licere Bacchi laudes, & ejus numinis plauso,
& concitato peccore, canere.

BAcchum in remotis carmina rupibus
Vidi docentem (credite posteri)
Nymphasque discenteis, & aureis
Capriedum Satyrorum acutas.
Euo! recenti mens trepidat metu,
Plenoque Bacchi peccore turbidum
Latatur: Euo! parce Liber,
Parce gravi ieruende thyro.
Fas pericaceis sit mihi Thyadas,
Vinique fontem; lactis, & uberes
Cantare rivos: atque truncis
Lapsa cavis iterare mellas:

Fas

LIBER II.

Fas & beatæ conjugis additum
Stellis honorem, rectaque Penthei
Disiecta non leni ruoa,
Thracis & exitium Lyurgi.
Tu flectis amneis, tu mare barbarum,
Tu separatis uvidus in jugis
Nodo coerces viperino
Bistonidum sine fraude crineis.
Tu, cum parentis regna per arduum
Cohors Gigantum scanderet impia,
Rhœtum retoristi leonis
Unguibus, horribilique mala:
Quamquam choreis aptior, & jocis,
Ludoque dictus, non fat idoneus
Pugaz cerebaris, sed idem
Pacis eras mediisque belli.
Te vidit insons Cerberus aureo
Cornu decorum, leniter atterens
Caudam, & recedentis trilingui
Ore pedes, tetigitque crura.

AD MÆCENATEM.

ODE XX.

Famam suam eternam fore.

Non usitata, nec tenui ferat
Penna biforis per liquidum æthera
Vates, neque in terris morabor
Longius: inuidiaeque major
Urbeis relinquam. Non ego pauperum
Sanguis parentum, non ego, quem vocas
Dilecte Mæcenas, obibo,

Nec

CARMINUM

Nec Stygia cohíbebor unda.
 Jam jam residunt cruribus asperzæ
 Pelles : & album mutor in alitem
 Superne : nascenturve leves
 Per digitos , humerosque plumæ,
 Jam Dædalæ ocyo Icaro,
 Visam gementis litora Bosphori,
 Syrteisque Gætulas , canorus
 Ales , Hyperboreosque campos.
 Me Colchus , & , qui dissimulat metum
 Marsæ cohortis , Dacus , & ultimi
 Noscent Geloni : me peritus
 Disceit Iber , Rhodanique potor.
 Absint inani funere nænæ,
 Luctasque turpes , & querimonix:
 Compesce clamorem , ac sepulcri
 Mitte supervacuos honores.

MUNIMENTA
Q. HORATII

FLACCUS

CARMINUM

LIBER III.

ODE I.

*Non opibus , aut honoribus , sed animi tranquillitate
 vitam beatam effici.*

O Di profanum vulgus , & arceo

Favete linguis : carmina non prius

Audita Musarum Sacerdos

Virginibus , puerisque canto.

Regum timendorum in proprios greges ,

Reges in ipsis imperium est Jovis ,

Clari Giganteo triumphos

Cunæta supercilios moventis.

Est , ut viro vir latius ordinet

Arbusa sulcis , hic generosior

Descendat in campum peritores.

Moribus hic , meliorque fama

Contendat ; illi turba clientium

Sit major . Äqua lege necessitas

Sortitur insignes , & imos.

Omne capax movet urna nomen.

Districetus ensis cui super impia

Cervice pender , non sicutæ dapes

Dulcem elaborabunt saporem;

Non avium , citharæque cantus